

**Załącznik
do projektu uchwały
Rady Powiatu Słubickiego
Nr VIII/41/03
z dnia 27 maja 2003 roku**

Powiatowy program przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy

Program opracowano na podstawie:

- ✓ Artykułu 12 pkt 9c ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity – Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.)

Przy opracowaniu uwzględniono materiały:

- ✓ Ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu z późniejszymi zmianami (tekst jednolity; Dz. U. Nr 6 poz. 56 z 2003 r.
- ✓ Narodowa Strategia Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w latach 2000 – 2006 opracowana przez Departament Polityki Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Spraw Społecznych,
- ✓ Program aktywizacji zawodowej absolwentów „Pierwsza Praca” opracowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- ✓ Program „Zielone Miejsca Pracy” Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
- ✓ Program zatrudnienia absolwentów „Pierwsza Praca” Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze,
- ✓ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego,

I. DIAGNOZA SYTUACJI

1. Ogólna sytuacja na słubickim rynku pracy

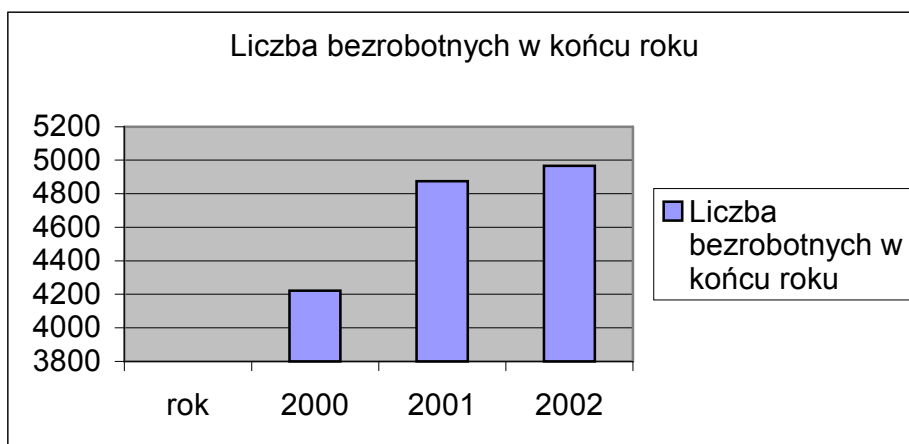
Powiat słubicki posiada obecnie około 47560 mieszkańców, z czego 23513 osób to mężczyźni a 24047 stanowią kobiety. W czterech miastach powiatu słubickiego zamieszkuje 30274 osoby a 17286 osób mieszka na wsiach. W wieku 18-60 lat jest 29853 mieszkańców, a w wieku powyżej 60 lat jest 6331 osób, w wieku przedprodukcyjnym jest 12327 mieszkańców, w wieku produkcyjnych 29615 osób i w wieku poprodukcyjnym 5618. Zatrudnienie w końcu lutego br. posiadało 14800 osób; z czego w rolnictwie 1700 osób, natomiast bezrobotnych było 5343 osoby. Na słubickim rynku pracy funkcjonuje ok. 4620 podmiotów gospodarczych; z czego 4374 to podmioty zatrudniające do 9 osób, 199 podmiotów zatrudnia 10 - 49 osób i 52 zakłady zatrudniające powyżej 49 osób.

W ostatnich latach systematycznie przybywa bezrobotnych w Polsce, województwie lubuskim i w powiecie słubickim. Stopa bezrobocia na koniec lutego w powiecie słubickim wyniosła 26,6%, gdy w województwie lubuskim wynosiła 26,9% a w Polsce 18,8%. Populacji bezrobotnych w powiecie słubickim jest zróżnicowana, choć udział poszczególnych grup bezrobotnych od kilku lat jest podobny. Poniżej przedstawiono liczby wybranych grup bezrobotnych wg stanu na koniec lutego 2003 r.

2. Struktura bezrobocia w końcu lutego 2003 roku.

Poniżej podano liczby bezrobotnych wg struktury, co pozwala diagnozować stan rynku pracy oraz nakreślać kierunki działania Powiatowego Urzędu Pracy na rzecz ograniczenia bezrobocia i łagodzenia jego negatywnych skutków.

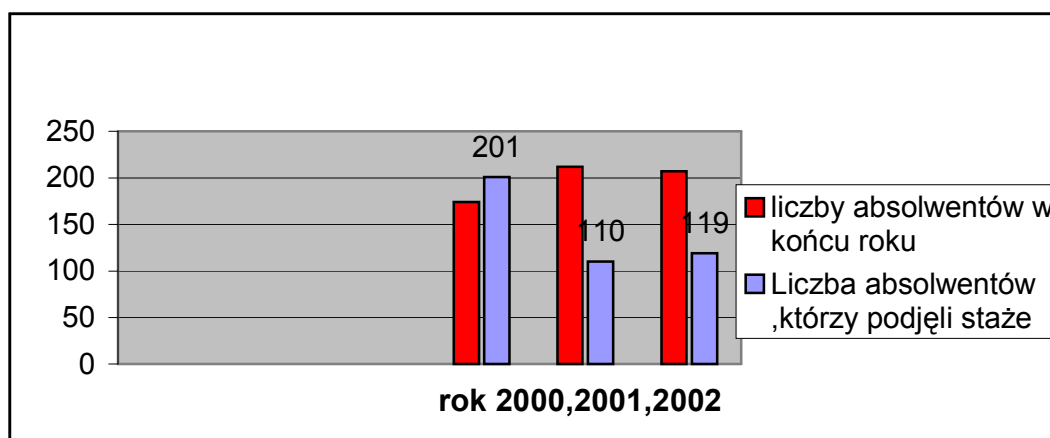
W ostatnich trzech latach notuje się stały wzrost liczby bezrobotnych. Ilustracją tego stanu jest poniższy wykres:

Liczba bezrobotnych:	5343
W tym kobiet	2679
W tym ze wsi:	2157
w tym kobiety	1073
Stopa bezrobocia [%]	26,6
Liczba zarejestrowanych od początku roku 2003	924
Liczba wyrejestrowanych bezrobotnych od początku roku	548
liczba bezrobotnych w wieku 18-24 lat	1309
Liczba inwalidów	69

W roku 2001 i 2002 liczba bezrobotnych absolwentów ustabilizowała się na poziomie ok. 33% ogółu zarejestrowanych w roku absolwentów. Poniższy wykres prezentuje stosunek liczb absolwentów skierowanych na staże w poszczególnych latach do liczb absolwentów pozostających w rejestrze bezrobotnych na koniec roku.

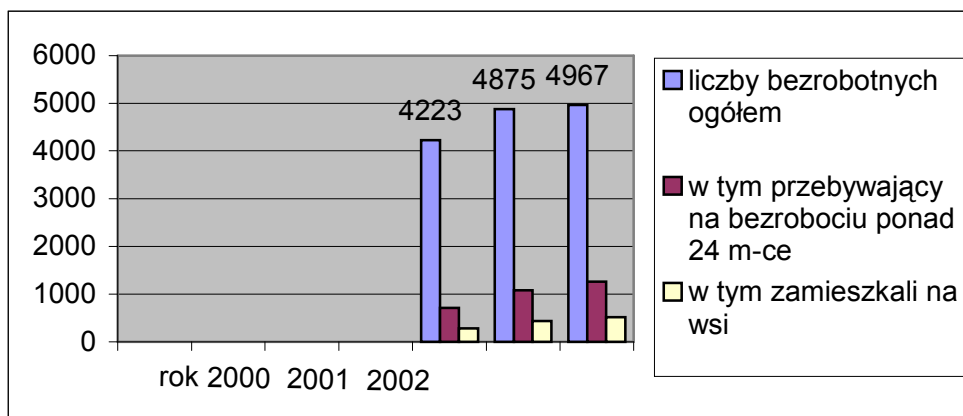
Liczba absolwentów 210

liczba bezrobotnych , którzy dotychczas nie pracowali	1222
liczba bezrobotnych z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym	1991
liczba bezrobotnych z wykształceniem wyższym	74
liczba bezrobotnych kierowców mechaników samochodowych	140
liczba bezrobotnych techników rolników	92
liczba bezrobotnych techników odzieży	35
liczba bezrobotnych krawców i szwaczek	282
liczba bezrobotnych sprzedawców	652
liczba bezrobotnych kucharzy	68
Liczba zasiłkobiorców	1070
% zasiłkobiorców do ogółu bezrobotnych	20,0
Liczba pobierających zasiłki przedemerytalne	332
Liczba pobierających świadczenia przedemerytalne	128
liczba długotrwale bezrobotnych	2430

Na uwagę zasługuje znaczna liczba osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy), która stanowi 45% ogółu bezrobotnych. Liczne też są grupy osób przebywających na bezrobociu powyżej 24 miesięcy.

Wielkości te prezentuje wykres niżej:

Z wykresu widać stały wzrost grupy osób długotrwale bezrobotnych, w tym również bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Zestawienie prezentuje wysoką stopę bezrobocia w powiecie, oraz wskazuje duże grupy bezrobotnych: w wieku 18-24 lat, z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym, oraz ludzi, którzy dotychczas nie pracowali. Wyróżniają się także duże grupy osób bezrobotnych z zawodem sprzedawcy, szwaczki, kierowców - mechaników samochodowych i kucharzy. Te wielkości wskazują na potrzebę pomocy w znalezieniu im zatrudnienia poprzez zastosowanie instrumentów rynku pracy, którymi

dysponuje Powiatowy Urząd Pracy; w tym poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, przekwalifikowań oraz subsydiowanego zatrudnienia.

II. RZĄDOWE , WOJEWÓDZKIE I POWIATOWE STRATEGIE DZIAŁANIA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU I ŁAGODZENIA JEGO NEGATYWNYCH SKUTKÓW

Podstawowym dokumentem wskazującym kierunki działań centralnych jest Narodowa Strategia Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w latach 2000-2006. Jest to dokument opisujący kompleksowe działania bieżące i perspektywiczne na rzecz zatrudnienia. Na jego kanwie zostały opracowane programy dla młodzieży, szczególnie dla absolwentów, takie jak „Pierwsza Praca” czy „Zielone miejsca Pracy”, oraz programy wojewódzkie.

Analizując potrzeby słubickiego rynku pracy oraz zawarte w powyższych dokumentach priorytety działań rządowych, wojewódzkich i powiatowych, Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach swoim programem wpisuje się w Strategię Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego. Podstawowym celem tej Strategii, zapisanym w rozdziale; „ Strategiczne cele rozwoju powiatu i jego misja” jest przeciwdziałanie bezrobociu poprzez tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, wspieranie przedsiębiorczości w szczególności sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Realizacja tego celu jest podstawowa ze względu na dużą liczbę młodych ludzi wchodzących na rynek pracy, szczególnie absolwentów szkół średnich i wyższych. Powiatowy Urząd Pracy za najbardziej celowe uznaje działania skierowane do bezrobotnych z poszczególnych grup ryzyka zatrudnienia. Przede wszystkim działania, przy wykorzystaniu instrumentów rynku pracy, skierowane będą do osób długotrwale bezrobotnych, do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, do bezrobotnych zamieszkałych na wsi, byłych pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz do bezrobotnych tworzących duże grupy zawodowe. Na najbliższe cztery lata program obejmuje cztery cele działania. Są nimi: zwiększenie zasobu miejsc pracy, dostosowywanie kwalifikacji kadr do potrzeb rynku pracy, wyrównanie szans na rynku pracy, łagodzenie skutków bezrobocia. Realizacja tych zadań wymagać będzie systematycznego podnoszenia jakości działań urzędu pracy. Oceniając powstające uwarunkowania w związku z rychłym wejściem Polski do Unii Europejskiej oraz przewidywanego przez Ministra Finansów wzrostu tempa rozwoju gospodarczego, osiągnięcie tych celów wydaje się możliwe. Potrzebne będą jednak zharmonizowane działania władz wszystkich szczebli, Powiatowego Urzędu Pracy oraz jego partnerów na rynku pracy. Jeżeli spełni się przewidywany przez Ministra Finansów przyrost Produktu Krajowego Brutto

do wysokości około 4%, to jeszcze w tym roku istnieje szansa na powstawanie nowych miejsc pracy i zmniejszenie się bezrobocia w Polsce. Wprawdzie, wg analityków gospodarczych, 4% wzrost gospodarczy nie stymuluje wyraźnego wzrostu liczby miejsc pracy, ale istnieje szansa na zahamowanie wzrostu bezrobocia i powolne jego obniżanie. Przewidywane w 2004 roku przyłączenie się Polski do Unii Europejskiej stwarza szanse na szybszy rozwój naszego kraju. Istniejąca Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna tworzy dogodne warunki inwestorom polskim i zagranicznym na lokowanie swoich przedsiębiorstw na naszym rynku. Prawo Unii Europejskiej, które będzie stosowane przez polskie władze lokalne w tym także przez samorząd powiatu słubickiego, dotyczy oprócz ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, ochrony konsumentów itp. również w dużej mierze przeciwdziałania bezrobociu. Unia potrzebuje nowych rynków zbytu, ale także korzystając z dobrze przygotowanej siły roboczej, uwarunkowań geopolitycznych i społecznych jest zainteresowana lokowaniem swoich inwestycji w naszym kraju. Będzie więc szansa na tworzenie nowych i nowoczesnych stanowisk pracy, co powinno rozwiązać problem bezrobocia na naszym rynku, który jest najbliższym rynku unijnego. Przygraniczne położenie naszego powiatu a zwłaszcza fakt istnienia trzech przejść granicznych jest czynnikiem rozwoju handlu i usług na wysokim poziomie, konkurencyjnym dla firm niemieckich. Należy też liczyć na rozwój usług turystycznych i związanych z wypoczynkiem, wykorzystując walory krajobrazowe naszego regionu i bliskich sąsiadów. Zróżnicowanie cen usług hotelarskich powinno być wykorzystane dla rozwoju tego rodzaju działalności. To wszystko tworzy szansę dla wszystkich gmin powiatu słubickiego oraz organizacji ponad powiatowych na szybki i wszechstronny rozwój. Jak szanse te zostaną wykorzystane w przyszłości, zależy będzie od aktywności władz lokalnych ale także od wszystkich organizacji gospodarczych społecznych i politycznych naszego kraju.

III. PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE PRZY REALIZACJI PROGRAMU:

Realizacja Programu działań zmierzających do ograniczenia bezrobocia i łagodzenia jego negatywnych skutków na najbliższe cztery lata będzie możliwa przy zaangażowaniu nie tylko Powiatowego Urzędu Pracy ale także, a nawet przede wszystkim partnerów lokalnego rynku pracy. Liczy się na współpracę z następującymi podmiotami:

1. Szkoły ponadgimnazjalne.
2. Collegium Polonicum w Słubicach.
3. Prasa lokalna i regionalna.
4. Ośrodki Miejsko-Gminne Pomocy Społecznej.
5. Pracodawcy.

6. Samorządy terytorialne.
7. Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gorzowie i Zielonej Górze.
8. Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze.
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach.
10. Instytucje otoczenia biznesu, m.in. instytucje szkoleniowe i organizacje zrzeszające pracodawców.
11. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa.
12. Urząd Pracy we Frankfurcie.
13. Centrum Kształcenia Sp. z o.o. we Frankfurcie.
14. Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp.
15. Izba Rzemieślnicza w Gorzowie Wlkp.
16. Każda inna organizacja wyrażająca chęć współpracy.

IV. SZCZEGÓŁOWY ZAPIS CELÓW, PRZEDSIĘWZIĘĆ ORAZ SPOSOBU REALIZACJI PROGRAMU.

A. ZWIĘKSZENIE ZASOBU MIEJSC PRACY - cel główny.

➤ Przedsięwzięcia:

Propagowanie wśród pracodawców możliwości korzystania ze środków Funduszu

Pracy (w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu):

- a) działania informacyjno-promujące kierownictwa PUP w czasie sesji rad gminnych,
- b) działania pośredników pracy w czasie odwiedzin w zakładach.

Wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw:

- a) poprzez aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- b) poprzez dostarczanie pracodawcom wszelkich niezbędnych informacji o możliwościach PUP w zakresie wspierania rozwoju.

Propagowanie wśród pracodawców możliwości podnoszenia kwalifikacji pracowników:

- a) informowanie o możliwościach współfinansowania szkoleń ze środków FP oraz innych jednostek.

- b) uświadomienie możliwości zwiększenia konkurencyjności firm poprzez podnoszenie kwalifikacji ich pracowników.

Wspieranie rozwoju Kostrzyńsko - Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej:

- a) pomoc pracodawcom, rozpoczynającym działalność, w doborze odpowiednich pracowników,
- b) informowanie o możliwościach szkolenia osób bezrobotnych w celu nabycia odpowiednich kwalifikacji potrzebnych do zatrudnienia w danej branży.

Współpraca z samorządami gminnymi w zakresie zatrudnienia subsydiowanego osób długotrwale bezrobotnych, szczególnie z terenów byłych PGR.

- a) pomoc przy realizowaniu programów zatrudnienia w ramach robót publicznych,
- b) kierowanie osób do ww. prac w porozumieniu z Ośrodkami Pomocy Społecznej.

Promowanie zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych oraz z grup podwyższonego ryzyka:

- a) kierowanie do zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych i programów specjalnych,
- b) zatrudnianie absolwentów w ramach programów aktywizacji zawodowej absolwentów.

Pozyskiwanie nowych pracodawców do współpracy przy realizacji zadań rynku pracy:

- a) wszechstronne informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w zatrudnieniu odpowiednich pracowników,
- b) propagowanie zatrudnienia absolwentów w ramach programu „Pierwsza Praca”.

Propagowanie form aktywnych o zwiększonej skuteczności działania:

- a) dokonywanie cyklicznych analiz efektywności aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,

- b) preferowanie udziału w aktywnych formach pracodawców efektywnych.

9. Współpraca z partnerami rynku pracy poprzez zaangażowanie ich w realizację programów zmierzających do łagodzenia skutków bezrobocia:

- a) rozwijanie współpracy z Urzędem Pracy we Frankfurcie,
- b) poszerzanie zakresu współpracy z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- c) rozwijanie współpracy z samorządami gminnymi,
- d) współdziałanie z różnymi instytucjami pozarządowymi.

Udzielanie wszechstronnej pomocy pracodawcom i osobom bezrobotnym przy tworzeniu nowych miejsc pracy:

- a) pomoc przy opracowywaniu wniosków o pożyczkę,
- b) informacja i pomoc w doborze osób do zatrudnienia.

B. DOSTOSOWYWANIE KWALIFIKACJI KADR DO POTRZEB RYNKU PRACY- cel główny.

➤ **Przedsięwzięcia:**

1. Propagowanie wśród pracodawców korzystania z usług poradnictwa zawodowego:

- a) informowanie pracodawców o możliwościach pomocy w doborze kadry pracowniczej w czasie spotkań z pracodawcami,
- b) działania propagandowe pośredników pracy w czasie odwiedzin w zakładach pracy.

2. Propagowanie wśród osób bezrobotnych usług PUP w zakresie poradnictwa zawodowego:

- a) stworzenie szans na aktywizację zawodową i lepsze przygotowanie do poruszania się na lokalnym rynku pracy,
- b) organizowanie warsztatów poszukiwania pracy.

3. Wspieranie osób z grup podwyższonego ryzyka poprzez objęcie ich systematycznym poradnictwem indywidualnym i grupowym:

- a) poprawa motywacji osób bezrobotnych do poszukiwania pracy,

b) polepszenie umiejętności poruszania się na rynku pracy.

4. Objęcie poradnictwem zawodowym wszystkich rejestrujących się w PUP bezrobotnych absolwentów:

- a) zapoznanie z metodami samodzielnego poszukiwania pracy,
- b) lepsze przygotowanie ludzi młodych do poruszania się po lokalnym rynku pracy.

5. Propagowanie wśród młodzieży, ostatnich klas gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych, kontynuowania dalszej nauki jako jednego ze sposobów zwiększenia szans na rynku pracy oraz zmniejszenia skali napływu młodych osób do bezrobocia.

6. Propagowanie wśród młodzieży kontynuowania nauki w kierunkach potrzebnych na lokalnym rynku pracy (określonych w strategiach rozwoju powiatu słubickiego):

- a) wyposażenie młodych osób w kwalifikacje i umiejętności przydatne na lokalnym rynku pracy,
- b) zwiększenie szans zatrudnienia.

7. Współpraca z organami prowadzącymi szkoły w procesie dostosowania szkolnictwa do zmiany kierunków kształcenia:

- a) udostępnianie informacji na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pracodawców,
- b) minimalizacja skutków niedostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

8. Ścisłe współdziałanie z pracodawcami w celu określenia zakresu kierunków szkoleń osób bezrobotnych:

- a) poprawa poziomu kwalifikacji osób bezrobotnych,
- b) zatrudnienie w krótkich terminach osób o odpowiednich kwalifikacjach poszukiwanych przez pracodawców.

9. Propagowanie wśród partnerów rynku pracy organizowania szkoleń z zastosowaniem modelu TUS (trójstronnych umów szkoleniowych):

- a) dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do poszukiwanych przez pracodawców,

- b) skrócenie okresu przebywania na bezrobociu osób poszukujących pracy.

10. Promowanie szkoleń zgodnych z kierunkami rozwoju lokalnego:

- a) realizacja szkoleń w ramach programów rynku pracy,
- b) zwiększenie szans osób bezrobotnych na ponowną aktywizację zawodową.

11. Współpraca z instytucjami pozarządowymi w celu podejmowania przez osoby bezrobotne dalszego podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych:

- a) pozyskiwanie na ten cel środków finansowych z różnych źródeł np. od AWRSP
(dla osób z terenów wiejskich):
- b) zwiększenie przygotowania i mobilności zawodowej osób pozostających bez pracy.

12. Objęcie poradnictwem zawodowym osób niepełnosprawnych w celu zwiększenia ich szans na zaistnienie na lokalnym rynku pracy:

- a) współpraca i wymiana informacji z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- b) kierowanie na przekwalifikowania osób posiadających rentę szkoleniową,
- c) pomoc przy kierowaniu niepełnosprawnych do pracy niesubsydiowanej.

C. WYRÓWNYWANIE SZANS NA RYNKU PRACY – cel główny.

➤ Przedsięwzięcia:

1. Promowanie zatrudnienia osób z grup podwyższonego ryzyka:

- a) kierowanie ww. osób w pierwszej kolejności do zatrudnienia we wszystkich subsydiowanych formach zatrudnienia,
- b) minimalizacja zachowań dyskryminacyjnych wobec osób z grup podwyższonego ryzyka.

2. Propagowanie zatrudnienia absolwentów w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu:

- a) promowanie nowych form zatrudnienia wśród pracodawców, szczególnie w ramach rządowego programu „Pierwsza Praca”
- b) informowanie absolwentów o możliwościach zatrudnienia, w tym o zatrudnieniu w programach pod nazwą „Pierwsza Praca”.

3. Współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami w sprawie zatrudnienia osób niepełnosprawnych:

- a) wymiana informacji niezbędnych do ułatwienia podjęcia pracy przez osoby niepełnosprawne,
- b) informowanie zainteresowanych o możliwościach i formach pomocy dla osób niepełnosprawnych.

4. Wspieranie osób z grup podwyższonego ryzyka w przygotowaniu do powrotu na rynek pracy:

- a) kształcenie umiejętności osób do poruszania się na rynku pracy,
- b) przerwanie negatywnego oddziaływania długotrwałego pozostawania bez pracy.

5. Propagowanie wśród osób bezrobotnych indywidualnych planów aktywizacji zawodowej.

- a) prowadzenie doradztwa indywidualnego dla bezrobotnych,
- b) realizowanie informacji zawodowych.

D. PODNOSZENIE JAKOŚCI DZIAŁAŃ URZĘDU PRACY – cel główny.

➤ Przedsięwzięcia:

1. Podnoszenie i poszerzanie kwalifikacji pracowników:

- a) realizacja szkoleń (w zakresie systemu informatycznego) podnoszących umiejętności i wiedzę pracowników zatrudnionych w urzędzie pracy na poszczególnych stanowiskach,
- b) stworzenie szans dostępu do nauki w zakresie szkoły wyższej zatrudnionych pracowników.

2. Poszerzanie i unowocześnianie posiadanej bazy technicznej:

- a) dokonywanie sukcesywnej wymiany przestarzałego sprzętu komputerowego na nowocześniejszy,
- b) pozyskiwanie środków na zakup niezbędnego sprzętu technicznego.

3. Dopuszczenie Sali Informacji Zawodowej w niezbędne pomoce merytoryczne:

- a) określenie niezbędnych potrzeb w zakresie wyposażenia Sali w narzędzia pozwalające postawić diagnozę i ukierunkować zawodowo młodych ludzi już w ostatnich klasach szkół gimnazjalnych,
- b) systematyczne uzupełnianie wyposażenia Sali do Standardów Krajowych i Unii Europejskiej.

4. Współpraca z Powiatową Radą Zatrudnienia w zakresie planowania aktywnych form zatrudnienia bezrobotnych:

- a) współdziałanie w zakresie podziału środków Funduszu Pracy na realizację form aktywnych, z uwzględnieniem korzyści dla społeczeństwa powiatu.
- b) opracowywanie ocen, analiz i sprawozdań dotyczących problematyki bezrobocia w powiecie dla potrzeb Powiatowej Rady Zatrudnienia.

E. ŁAGODZENIE SKUTKÓW BEZROBOCIA - cel główny.

➤ Przedsięwzięcia:

1. Doskonalenie wiedzy w zakresie przestrzegania ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

- a) informowanie klientów w zakresie możliwości uzyskania: statusu bezrobotnego, prawa do zasiłku, prawa do świadczenia przedemerytalnego oraz w zakresie prawa i obowiązków osób bezrobotnych,
- b) rejestracja osób bezrobotnych, poszukujących pracy, pobierających zasiłki i świadczenia przedemerytalne,
- c) wypłacanie świadczeń pieniężnych wynikających z ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu; tj. zasiłków dla bezrobotnych, stypendiów stażowych, dodatków szkoleniowych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych,
- d) wypłacanie innych świadczeń ustawowych; tj. zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych, porodowych i pogrzebowych,

- e) dokonywanie ustawowej obsługi osób bezrobotnych w budynku powiatowego urzędu pracy i w poszczególnych gminach,
- f) stała współpraca z innymi instytucjami a szczególnie z ośrodkami pomocy społecznej, Centrum Pomocy Rodzinie, prokuraturą i policją, sądami.

2. Dysponowanie Funduszem Pracy zgodnie z jego przeznaczeniem:

- g) dokonywanie refundacji płac pracodawcom realizującym aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- h) dokonywanie pracodawcom refundacji części kosztów poniesionych na kształcenie pracowników młodocianych.

V. ZAKOŃCZENIE - OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU

1. Pobudzenie aktywności zawodowej bezrobotnych.
2. Tworzenie nowych miejsc pracy.
3. Pozyskanie większej liczby ofert pracy.
4. Zwiększenie liczby osób zatrudnionych szczególnie ludzi młodych i bezrobotnych z grup ryzyka.
5. Podniesienie kwalifikacji bezrobotnych skierowanych na staże i szkolenia.
6. Wzmocnienie zdolności do samodzielnego poruszania się po rynku pracy.
7. Poprawa materialnych podstaw bytu rodzin.
8. Stworzenie płaszczyzny współpracy z lokalnymi partnerami na rzecz wspierania działań Powiatowego Urzędu Pracy.
9. Wyzwolenie samodzielności osób bezrobotnych w ocenie swojej sytuacji oraz śmiałości planowania swojej przyszłości.